

Az EP új szabályokat fogadott el a sajtószabadság és az újságírók védelmében

- Általános tilalom az újságírók jogellenes megfigyelésére: kémprogramok használata csak pontosan behatárolt esetekben
- Átlátható tulajdonviszonyok a médiában
- Mechanizmus az online óriásplatformok önkényes tartalommoderálása ellen

A képviselők a szerdai zárószavazáson zöld utat adtak az újságírókat és a média függetlenségét a politikai és gazdasági nyomásgyakorlástól védő új szabályoknak.

A 464 szavazattal, 92 ellenszavazattal és 65 tartózkodás mellett elfogadott jogszabály a média függetlenségének védelmére kötelezi a tagállamokat, és tiltja a szerkesztői döntések befolyásolásának minden formáját.

Az újságírói munka védelme

A hatóságok nem gyakorolhatnak nyomást az újságírókra és a szerkesztőkre: nem kényszeríthetik őket forrásaik felfedésére őrizetbe vétellel, szankciókkal, házkutatással, intruzív megfigyelő szoftverek telepítésével és egyéb módszerekkel.

A Parlament biztosítékokat építettett be a jogszabályba annak érdekében, hogy kémprogramokat csak eseti alapon lehessen alkalmazni, kizárólag akkor, ha egy szabadságvesztéssel sújtható bűncselekmény alapos gyanúja miatt egy független igazságügyi hatóság ezt engedélyezi. Viszont még ezekben az esetekben is joguk lesz ahhoz a megfigyelt személyeknek, hogy a megfigyelést követően tájékoztatást kapjanak, lehetőséget adva számukra arra, hogy a bíróságon megtámadják az intézkedést.

Szerkesztői függetlenség a közszolgálati médiában

A közszolgálati médiaorgánumok vezetőit és vezetőtestületi tagjait átlátható és megkülönböztetésmentes eljárást követve, kellően hosszú hivatali időre kell kinevezni, hogy ne lehessen őket a politika szócsöveiként használni. Munkaszerződésük lejárta előtt csak szakmai indokkal lehet nekik felmondani.

A közszolgálati média számára fenntartható és kiszámítható finanszírozást kell biztosítani, mégpedig átlátható és objektív keretek között.

Átlátható tulajdonosi szerkezet

Ahhoz, hogy a nyilvánosság számára egyértelmű legyen, kinek a kezében van egy adott médiaorgánum, és milyen érdekek befolyásolhatják a híradást, nagyságtól függetlenül az összes mediavállalkozás és hírügynökség tulajdonosainak adatait be kell jegyezni egy nyilvános nemzeti adatbázisba, azt is feltüntetve, hogy az állam közvetve vagy közvetlenül szerepel-e a tulajdonosok között.

Az állami hirdetések igazságos elosztása

A cégeknek az állami hirdetéseken és pénzügyi támogatásokon keresztül befolyó közpénzekről is számot kell adniuk, és nem csak az uniós tagországok vonatkozásában.

A médiavállalkozásoknak és az online platformoknak nyilvános, arányos és megkülönböztetésmentes feltételek mellett nyújtható közfinanszírozás. Az állami hirdetésekre fordított közkiadásoknak szintén nyilvánosnak kell lenniük. A teljes éves összeg mellett médiaorgánumokra lebontva is fel kell tüntetni a költségeket.

Védelem az online óriásplatformok önkényes döntéseivel szemben

A média szabadságát szem előtt tartva a képviselőknek arra is gondjuk volt, hogy külön mechanizmust építtessenek be a szabályozásba az online óriásplatformok (például a Facebook, az Instagram vagy az X/Twitter) önkényes tartalommoderálása ellen. A platformoknak a médiaszolgáltatók nyilatkozatai alapján mindenekelőtt különbséget kell majd tenniük független és nem független források között. Amennyiben egy adott tartalmat el kívánnak távolítani vagy korlátozni kívánják annak közzétételét, szándékukról 24 órával korábban értesíteniük kell az érintett médiaszolgáltatót, hogy az reagálni tudjon. Ha a 24 óra elteltével a platform nem kap választ (vagy a válasz nem kielégítő), és a platform az adott tartalmat továbbra is a használati feltételeibe ütközőnek tartja, csak akkor törölheti vagy korlátozhatja.

Az érintett médiaszolgáltatónak lehetősége lesz peren kívüli vitarendezési testület elé vinni az ügyet, illetve állásfoglalásra kérheti fel a Médiaszolgáltatások Európai Testületét (a nemzeti szabályozó hatóságok tagjainak a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló jogszabály alapján létrehozandó uniós testületét).

A jelentéstevő szerint

„Nem lehet eléggé hangsúlyozni a médiapluralitás jelentőségét egy működő demokrácia szempontjából,” - mondta [Sabine Verheyen](#) (EPP, Németország) jelentéstevő a plenáris vitában. „A sajtószabadság világszerte veszélyben van, így Európában is: a máltai gyilkosság, a sajtószabadságot fenyegető veszélyek Magyarországon, és sok más példa egyértelműen bizonyítja ezt. Az európai médiaszabadságról szóló jogszabály a mi válaszuk erre a fenyegetésre, és mérföldkő az európai jogalkotásban. Értékeli és védi a média kettős szerepét: a médiát mint vállalkozást és mint a demokrácia őrzőjét”.

Háttér

A jogszabály elfogadásával a Parlament a polgárok Európai Unióval szembeni elvárásaira reagál, amelyeket az [Európa jövőjéről szóló konferencia](#) következtetéseiben fogalmaztak meg:

- a média függetlenségét fenyegető veszélyekkel foglalkozó jogszabály bevezetése és az uniós versenyszabályok érvényesítése a médiaszektorban, a nagy médiamonopóliumok megakadályozása, valamint a médiapluralizmus és az indokolatlan politikai, vállalati és/vagy külföldi beavatkozástól való függetlenség biztosítása érdekében (27. javaslatok (1) és (2) bekezdése);
- a dezinformáció elleni küzdelem az online platformokra és a közösségi médiavállalatokra vonatkozó jogszabályok és iránymutatások révén (33(5) bekezdés);

- a szabad, pluralista és független média védelme és támogatása, valamint az újságírók védelmének biztosítása (37(4) bekezdés).

REF: 20240308IPR19014

Sajtókapcsolat:

- Zalán Eszter, sajtóreferens
- +32 228 40081 (BXL)
- eszter.zalan@europarl.europa.eu

Eredeti tartalom: Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/12130/az-ep-uj-szabalyokat-fogadott-el-a-sajtoszabadsag-es-az-ujsgirok-vedelmeben/>